

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De heer Visser, voorzitter van de Algemene Rekenkamer
Postbus 20015
2500 EA DEN HAAG

Directoraat-generaal Agro

Bezoekadres

Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres

Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr

00000001858272854000

T 070 379 8911 (algemeen)

F 070 378 6100 (algemeen)

www.rijksoverheid.nl/Inv

Datum

Betreft Rapport onderzoek Toegevoegde waarde EU subsidie

Ons kenmerk

DGA / 22394845

Geachte heer Visser,

Hartelijk dank voor uw rapport 'Toegevoegde waarde EU subsidies'. Vanuit mijn coördinerende verantwoordelijkheid voor de Europese Landbouw- en Visserijfondsen bied ik u deze reactie aan. Ik zal mijn reactie op de bevindingen richten op de conclusies die u trekt en de aanbevelingen die daaruit volgen.

Conclusie 1: Op het niveau van de afzonderlijke projecten hebben de EU-subsidies toegevoegde waarde voor de uitvoering van de gesubsidieerde projecten.

Ik herken de uitkomst van de door u uitgevoerde enquête onder de subsidieontvangers. De subsidiedoelstellingen van het Europees Landbouw- en Visserijfondsen dragen veelal bij aan de milieu- en klimaatdoelen. Om deze doelen te bereiken is een stimulans uit deze Europese fondsen nodig om sneller, grootschaliger en kwalitatief beter aan de slag te kunnen gaan met de uitvoering van deze projecten.

Conclusie 2: Voor Nederland als geheel is het onzeker of de EU-fondsen maximale toegevoegde waarde bieden.

De genoemde oorzaken zijn herkenbaar bij de Europese Landbouw- en Visserijfondsen. Bij de voorbereidingen voor het nieuwe Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) dat in 2023 van start gaat en het Europees Fonds voor Maritieme Zaken, Visserij en Aquacultuur (EMFAF), worden verbeteringen doorgevoerd die ook terugkomen in uw aanbevelingen. Zo wordt er gewerkt aan een duidelijke probleemanalyse en het in Europees verband ontwikkelen van output en resultaatindicatoren. Een uiteenzetting hiervan doe ik op basis van de onderstaande aanbevelingen die door u zijn voorgesteld.

1. *Verbeter de onderbouwing van de inzet van de middelen voor de EU fondsen met een goede probleemanalyse. Baseer accenten in het programma op deze analyse*

De invulling van het EMFAF-programma is gebaseerd op een SWOT-analyse. Daarin zijn voor de verschillende beleidsterreinen waar middelen voor worden ingezet de sterke punten, zwakke punten, kansen en bedreigingen uitgewerkt. Op basis daarvan zijn de behoeften vormgegeven.

2. *Voer de budgetverdeling over de onderdelen van het programma uit op basis van een inhoudelijke onderbouwing.*

Bij het opstellen van het Nationaal Strategisch Plan (NSP) voor het nieuwe GLB is er vanuit de SWOT-analyse een interventielogica ontwikkeld voor verschillende type interventies. Een van deze interventies is bijvoorbeeld de introductie van de eco-regeling: doelgerichte betalingen voor bodemkwaliteit, biodiversiteit en milieukwaliteit. Landbouwers geven tijdens de indiening van de gezamenlijke data-inwinning (GDI) aan, aan welke maatschappelijke opgave zij via de eco-regeling een bijdrage gaan leveren. Op basis van de interventielogica, die in het NSP is beschreven, is jaarlijks tot en met 2027 € 152 mln. bestemd voor de eco-regeling.

De beleidsdoelen waar het EMFAF voor zal worden ingezet, zijn opgenomen in het EMFAF-programma. De EMFAF-middelen (totaal 139,9 mln.) worden via subsidieregelingen en overheidsopdrachten ingezet voor -het verder verduurzamen en flexibiliseren van de visserijvloot door innovatie; -het behouden van de aquacultuurproductie; -het bijdragen aan natuuronderzoek- en behoud; -zorgen dat Nederland haar verplichtingen uit het GVB op het gebied van datacollectie en controle- en handhaving nakomt.

3. *Overweeg om binnen de EU-programma's eigen (nationale) indicatoren op te stellen, die beter inzicht geven in de feitelijke behaalde resultaten.*

Voor het nieuwe GLB, en het EMFAF, is in Europees verband een set aan output- en resultaatindicatoren ontwikkeld. De Europese Commissie heeft aan de lidstaten overgelaten om in het NSP zelf te kiezen welke van de in Europees verband ontwikkelde indicatoren je als lidstaat wilt hanteren. Om de administratieve lasten niet hoger te laten worden dan nodig, kiest Nederland ervoor zo veel mogelijk gebruik te maken van de in Europees verband ontwikkelde indicatoren.

4. *Onderzoek in hoeverre de beoogde resultaten ook worden behaald, en ga na of deze resultaten ook bijdragen aan de fondsdoelstellingen. Zorg dat de inzichten uit onderzoek gebruikt worden bij tussentijdse aanpassingen van het programma in de lopende programmaperiode.*

Voor het nieuwe GLB heb ik met alle partijen binnen het NSP afgesproken om gezamenlijk de besteding van middelen, het doelbereik en het boereninkomen goed te monitoren en waar nodig bij te sturen. De *midterm review* in 2025 is daarbij een belangrijk moment.

Gedurende de looptijd van het EMFAF zal er regelmatig geëvalueerd worden, hiervoor wordt momenteel gewerkt aan een evaluatieplan. Evaluaties voor het EMFAF zullen betrekking hebben op een of meer van de volgende aspecten: effectiviteit, efficiëntie, relevantie, samenhang en Uniemeerwaarde, ter verbetering van de kwaliteit van het ontwerp en de uitvoering van het EMFAF-programma.

Tenslotte wil ik uw Rekenkamer danken voor dit onderzoek. Naast de hiervoor genoemde conclusies en aanbevelingen geeft uw analyse een zinvolle bijdrage aan het krijgen van inzicht in de verschillende EU geldstromen. Uw onderzoek en de door mij mede naar aanleiding van uw rapport te nemen stappen dragen bij aan het verbeteren van het inzicht in de financiële stromen bij Europese subsidies.

Ons kenmerk
DGA / 22394845

Henk Staghouwer
Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit